

san wôorônan - nimôrô 65
zuluye kalo - san 1977
bp:24 - bamakò (mali)
telefòn : 22104 — ccp : 0155
dòrômè 4

kibarudilalaw kuntigi: amadu ganyi kantè

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

yèlèma donna mali kafow la

zuluye kalo tile 12 san 1977, komite militèri ye sariya dò sigi. o sariya bè yèlèma don mali ka gôférénérèso n'a kubeda dòw la. o yèlèma dòw filè nin ye :

gôférénérèso min tun bè bamakò, n'o tun bè mali kafo filanan kun na, o bè bò bamakò, ka taa sigi kulukôrô. kubeda min tun bè bamakò, n'o tun bè bamakò sèrikili kun na, o fana bè wuli ka taa sigi kati. o la sa, bamakò dugu tè erezônw na belen, a tè sèrikiliw la belen, a kèra yôrô kérènkérènné ye, min bè mara a dan na.

mali kafo wôorônan, n'o tun ye gawo kafo ye, o tilala ka kè fila ye : gôférénérèso dò bè sigi tumutu. o kafo kura in kèra mali kafo wôorônan ye. gawo gôférénérèso bè yôrô minw kun na, o kèra kafo wolonwulan ye. kubeda kura naani bè sigi, ka kè sèrikili kura naani ye : o ye jema ye, ani bila, ani baraweli, ani yuwatu.
(a tò bè nyè 4 la)

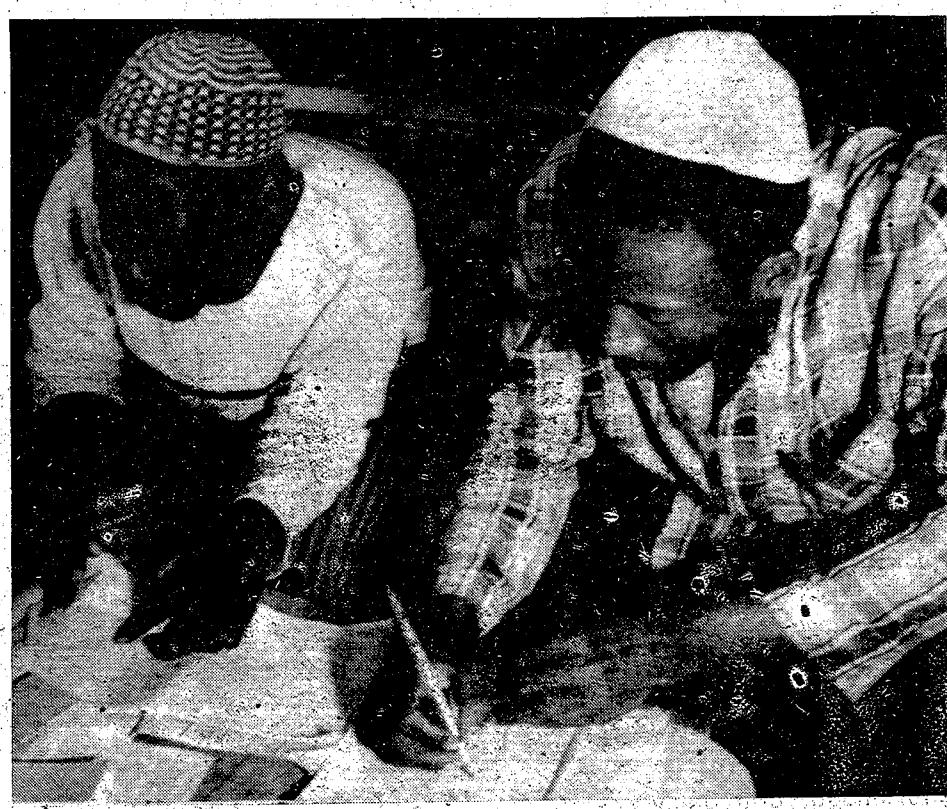
balikukanan bè sen kan

fèn bèe n'a kè tuma don. zuwèn kalo tèmènnen, a fôra kibaru nimôrô 64 kònò ko balikukanano 43 bè tiga ni suman sènè sèriwusida ka maraw kònò, minw kalndenw ye yèrèkalan daminè.

o hukumu kònò, dòw bè se ka nyininkali kè ko : "yèrèkalan ye mun ye ?"

yèrèkalan tè fèn wèrè ye, baliku-
kanan san fòlò ni a san filanan ka-
lanw tiimèli n'u jiidili kò. ni mògò
min ye o kalansenw bâ, n'i nyinèna
i yèrè kò, i bè segin kunfinya na.
o tuma, yèrèkalan ye kalansiraw ye,
minw b'a to balikukanenw bè se
u yèrè kòrò fòlò. a b'a to u bè u ka
dönniyaw diya bò. bawo, ni i y'a
mèn dinyè ka di, a k'a sòrò, i yèrè
b'a la.

yèrèkalan bè kè sababu ye, ni ba-
likukanenw y'u bolo don baara o
baara la, u b'o kè k'o nyè.
(a tò bè nyè 3 la)

kafuzela balikukanenw bè jateminè bée kè sannifeere don

kibaru kanubagaw kuma yòrò

ntalen

nin ye gesedala dò ye, a tògò ko nbanyèkamu. a ka dugu ye tinyèfoso ye. nbanyèkamu tun nyògòn gesedala tè. denmuso kelen tun bë nbanyèkamu fè, denmuso in tun cè ka nyi ni jinè ye.

cèw ye denmuso in nyini furu la. nbanyèkamu ko cèw ma, u ka taa fòlò. ale bë a ka gese tugu fòlò, u bëe ka taa so nyini, so min bë boli kosèbè.

u bëe taara so nyini, ka na. nbanyèkamu ye sotigiw jò kilo wolon-wula la, a yèrè taara a ka gese ni kooro ta, ka taa a sigi fo kilo tan na, k'a denmuso sigi kooro kònò. a yèrè seginna ka taa so, ka sigi a ka geseda yòrò la. a ye gesedali daminè tuma min na, sotigiw ye sow wuli o yòrò la, ka nbanyèkamu denmuso ni kooro gèn, ka dèse. u ma a sòrò.

cè kelen y'a kibaruya mèn, o tògò ko cèwòlòni. o y'a sòrò, bakòròba dò bë a fè, o ye kirike da a ka bakòrò la, ka yèlèn o kan. a taatò ni sotigiw bëenna. olu y'a nyininka. a ko ale bë taa nbanyèkamu denmuso ko lajè.

a taatò ni musokòrònin dò bëenna. o ye a nyininka, a y'a nyèfò o ye. a ye siramugu ni woro caman di musokòrònin ma. musokòrònin ye furamugu dò di cèwòlòni ma, ko n'a taara, a ka furamugu in yuguyugu kooro nyè sira la.

o kelen, cèwòlòni sera nbanyèkamu ma, ko a nana a denmuso ko lajè. o kelen, ale taara a ka bakòrò jò kilo tan ni kelen na, nbanyèkamu taara a ka koro ni gese ni a denmuso sigi kilo tan na, ka na, ka gesedali daminè. a y'a daminè tuma min na, bakòròtigi ye a ka bakòrò wuli koro nò fè.

u sera furamugu yuguyugu yòrò ma, koro ma se ka tèmèn o yòrò kan,

cèwòlòni ye kooro ni nbanyèkamu denmuso minè.

o kelen, muso dira cèwòlòni ma. n'balimaw, ko sabuntan tè.

kamatigi kulubali
sòbugubamanan

ka bò musabugu

nin kèra cè saba ye. u fa y'u gèn, ko u ka teli kojugu.

fòlò ye sogo ye. a y'a gosi. a taara sogo boso. a natò ni nègè bëenna. a ye nègè minè, ko ni ne tun ma a kè ten, ne ka golo bë tinyè.

filanan, o yèlènna nsira sun san fè. a taara di bò. a ye di bò, k'a kè bara kònò, ka bara fili duguma, ko ni ne tun m'a kè ten, ne ka bara bë ci.

sabanan, o tèrèntèna, k'a bë bin. sani a ka se duguma, a ye nyòkalaw kuru, k'u da, a binna o kan. a ko ni ne tun ma o kè, ne tun ka finiw bë nògò.

nin saba la, jumèn ka teli ?
adama kulubali

kuma kòròma jaabi

a fòra kibaru nimòro 45 kònò, ko fèn dò wolola ji la, ka bonya ji la, nka, n'i ye ji kè a ma, a bë sa. ko o ye mun ye ?

ne hakili la, o ye alimètikala ye. alimètikala, o jiri falenna ji de la, alimèti kunkolo nòonina ni ji ye, nka, ni i ye alimèti don ji la, ni a ma ja, a tè mènè. walima, ni e ye a mènènen don ji la, a bë sa.

dawidi sangala
dinbali

kuma kòròma

dalaji dò bë dinyè na, jègè bisaba de bë a kònò. ni dinyè bëe taara mònni na yen, dòw bë mugan sòrò, dòw bë bisaba sòrò, dòw bë tan sòrò, dòw bë kelen sòrò. jègè bëe lajèlen dun ye bisaba de ye.

fajigi sisòkò
gunfan

ka bò marenbiliya

ala ye farafin da hukumu saba kònò. o hukumu saba, a bëe kèra yeelen ye farafin ma.

a fòlò ye nyèkisè ye : nyèkisè yòrò min finnen bë, o de bë yeli kè.

a filanan, o ye dabaji ye : kayite jè tè kalan, yòrò min sèbènnen bë dabaji la, o de bë kalan.

a sabanan, o ye neema ye, ni a bë se dinyè bëe kònò : ni san ma fin, ji tè na.

mun na, ala ye dinyè da finya de kònò, ka na jèya da o kò fè ? mun kòsòn, dalifèn o dalifèn, ni ala y'a da, a bëe dara dibi de la, wa bëe fana bë laban o dibi kelen de la ?

hadamaden, sani i ka finyè minè, i bë dibi de la. nka, n'i bôra dinyè kònò, i bilala jè kan. ni i ka waati dafara don min dinyè kònò, i bë segin dibi kelen fana kònò.

foyi tè se ka nyènabò dinyè kònò, ni finya sira ma ye min na.

alasani keyita

nsana

fèn kelen bë dinyè kònò, ni i ye ji k'a la, a bë juguya. n'i ye buguri k'a kan, a bë juguya. n'i ye sugunè kè a kan, a bë juguya. nka, ni i ye daji kè a la, a bë sa.

umaru jara
jana

balikukalan bè sen kan mun bè yèrèkalan diya ?

gafew

a fòlò ye min ye : gafew ka kan ka dila, ka cí kalandenw ma, walasà u hakili bè dayèlè ka t'a fè. kibaru ye o gafew misali fòlò ye.

kabini san 1973, an balimakè sidi dante ye lètèrè ci an ma ka bò nyònò. o bòra kibaru nimòrò 19 kònò. sidi dante ko :

balikukalan tile falenna, a tora balikukalan kalo ni dolow ye. o ye mun ye ? kalo ye kitabuw ye, dolow ye faso sariyaw ye, minw ka gèlèn, i n'a fò, furuw ani nafolo kow, ani an faw ni an mòkèw ka kelen kòrò minw tèmènna. ni o kitabuw bòra, o tuma na, balikukalan tile ani a kalo ani a dolow bòra.

o hukumu kònò, yèrèkalan gafew bè se ka kuma fèn caman kan, i n'a fò : - jamana politigi ni a ko kòròw, i n'a fò, gafe minw bòra salon sètanbu-rù kalo tile 22, n'o bè forobatòñba sigi kun ni a kònò kow latilenni ko-fò, k'o bèe pèrèpèrèlatigè.

- cikèlaw ni baarakèla tòw ka kè-walew, ani u hamina kow bè se ka nògòya cogo min : misimara, ji ni kènèya, nyòninsan, ani bolociw gafe minw bòra kosa in na, ènpirimeri kase keyita la, olu ye o misali fòlòw ye.

- duguw sigi cogo, ani nsanaw ni nsiirinw ni ntalenw, ani yèlè kow ni kuma kòròmaw. jeli baba ka 'daa ka kòrè kèlè' ye o misali fòlò ye.

sèbènni

sèbènni ka kan ka kè jamanadenw bée taamanyògàn ye. bawo, sèbènni bè se ka ko caman nyè mògò ye..

mali ka bon. a dawula ni a man-kutu ma dogo mògò si la. ni an t'a fè, o fèn ninw ka tunun pewu, an

ka u sèbèn, k'u mara. murugulakaw y'o faamuya : u yèrè ye u ka dugu sigi cogo ni dugu konyèw bée sè-bèn. o sèbèn bè kalan denmisènw kun u ka balikukalanso kònò. o bè kè sababu ye, murugula denmisènw tèna nyinè u jujòn kò abada.

sèbènni hafa dò fana filè nin ye : i bè jjiri minw dòn, ani u ka banà furakètaw, i b'olu tògò sèbèn.

o mana kè, i bè se ka i kèrè fè banabagatòw dèmè.

i bè se fana ka lètèrè ci nin adè-rèsi ma :

- balikukalan sèriwusi,
b.p. 62, bamakò, mali.

walima :

- farafinfura sèriwusi,
b.p. 1746, bamakò, mali.

n'o kèra, i ka dònni na kè banabagatò caman ma fura ye.

mamadu yusufu sise
(a tò bè bò kibaru nataw kònò)

nyòninsan

'misimara', 'bolociw', 'nyòninsan', ani 'ji ni kènèya' gafe minw bòra kosa in na, olu sòrò yòrò filè : ènpirimeri kase keyita

b.p. 21, bamakò, mali
a kelen kelen sòngò ye dòròmè 25
ye.

ji ni kènèya

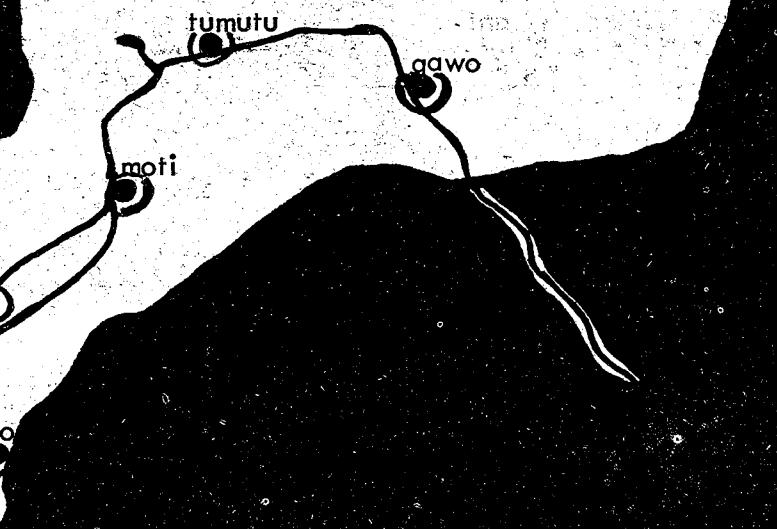
yèlèma donna mali kafow la

mali jamana

saheliyan fan

tilebinyan fan

körönyan fan

woroduguyan fan

yèlèma in bée lajelen donnen kò, mati góférénérèsow ni a kubedabaw bée tan :

mali kafo folò : o góférénérèsò bée kayi. o kubedaw ye wolonwula ye : kayi, bafulabé, kenyéba, kita, yelimane, jema, ani nyoro.

mali kafo filanan : o góférénérèsò bée kulukòrò. o kubedaw ye wolonwula ye : kulukòrò, kati, bananba, kalakani, nara, kangaba, ani foyita.

mali kafo sabanan : o góférénérèsò bée sikaso. o kubedaw ye wolonwula ye : sikaso, yanfolila, kolonjéba, buguni, kajolo, yoroso, ani kucala.

mali kafo naaninan : o góférénérèsò bée segu. o kubedaw ye wolonwula ye : segu, baraweli, nyónò, masina, bila, san, ani tominyan.

mali kafo duurunan : o góférénérèsò bée moti. o kubedaw ye segin ye : moti, yowaru, jènè, tenenkun,

banjagara, bankasi, kéra, duwènza.

mali kafo wôorônan : o góférénérèsò bée tumutu. o kubedaw ye duuru ye : tumutu, nyafunke, gundamu, dire, ani gurumararusu.

mali kafo wolonwulan : o góférénérèsò bée gawo. o kubedaw ye duuru ye : gawo, burèmu, menaka, ansongo, ani kidali.

bamakò dugu kéra yòrò kérènkèrennen ye, min bée mara a dom na.